

Две речи о правди и верности~~Макар~~

Вечност се спомиње тамо где јој место није. Али

ако и где, није јој место у политичким и дипломатским плановима и документима. Ти функционари и те функције, тано да кажемо ендемички носе у себи смисло за бриге и послове који су најбоље решени кад им је решење под прелазним карактером. ~~да се бори~~ Гајство за мах један ~~избор~~ и да га честите без много ~~западних~~ трагова. Неко стање или гледиште у политици или у дипломатији постаје немогуће и лажно не ~~уби~~ због немистине, него зато што се задуго фиксирало. Политика и дипломатија виде свак и ауде овако: неки менталитет, нека криза, нека револуција, неко уравнотежење, и онда опет све изнова. Отуда политика и дипломатија вечно чекају бразом помоћи, најбржом могућном. Функције политичке и дипломатске, то су углавном замисли и поступци критичких измената. Већ и законски предходи, а законске одлуке долазе по правилу у критичким моментима. Одлука о рату, наравно, долази у критичком моменту. Али и одлука миру долази у критичком моменту. Мировне конференције знају само да критично стање побеђених и победника, а шта ~~не~~ бити последице рата, то ће показати тек неки позначајни критички момент.

Политичка једна земља или епохе може се у основном свом карактеру и подуже држати, али у примени и интерпретацији она тада са уздух и попреко, није данас што је било јуче, нити ће сутра бити што је данас. Нека дипломатска конференција учинила је много ако је ~~извесни~~ однос осигуравала за неколико дана, често за неколико сата. Византија, Венеција, Рим папин, допела и отпала пута неког емисара дружице су ~~извесни~~ исти документ. Неки политички збор неких дана има успех ако је једнодушност присталица ~~извесни~~ за трајавши ~~извесни~~ првога напета пропаганде. Парламент неки је акутан ако се распушта пре рока. "Дуги парламент" Кромвелов чудаје почињио. Ако нека држава тридесет четрдесет година није ратовала, ~~извесни~~ с респектом помиње, а стварно се ~~извесни~~ да су јој ~~извесни~~ органи и политички и дипломатски алатрат склеротични, чак осветлени народни симболи улазе у прелазност због дипломатских трансакција. Маратонска долина, како је у своје доба писао из Јерчке лорд Бајрон, имала је из политичких разлога да се прода странџијама за 16.000 пиастра. ~~извесни~~ Маратонски војник, снажи што је уртавао дотривавши да јави победу, он, наравно, није ~~извесни~~, јер је он ствар већна, и не спада ни у политику ни у дипломатију. Еванђеље овако односе лепо објашњава; ~~извесни~~ човек и ~~извесни~~ субота и субота је пролазна и ради ~~извесни~~ човека створена, а човек

није ради суботе, јер у човеку има вечно. Политика и дипломатија брину о суботама, које се, ако не чешће, бар једаред недељно мењају.

Зашто онда говорити, и чак писати: вечни мир у свету или у Европи; вечно повлачење граница на северу или југу; вечни односи између две државе; вечни споменик славе јунакима; вечно заборав над неким сукобом или катастрофом. Ових дана, у озбиљном часопису, озбиљан француз сећа се већ из давних заборава: да Енглеска још увек дугује француској Јованку Орлеанку и Наполеона, чemu ~~било~~ орнаментна вечношћ тамо где живот и мир зависе баш од доброг тока промена, од игре односа, од заборава просторних и временских. Зашто буди терају наше вечношћи, над вечношћу нико живи, замислити не може!

Правда, у људском друштву и људском поималу никада не може да постане комплетан појам да обухвати и божју правду и људску правду, и правду си дугим роковима и правду са кратким роковима. Тожја правда, то су врло сложена срачунавања и уравнотежавања небројених дуговања и чинилаца, правда чита и седо, и сеско гробаје. Јудена правда, тај су краткорочни поступци, примитивна нападавања и одмазде, наивне обичаје да се правда десила ако се човек неки намирно и осметно. Човек че зна за једно основно знање у области божје правде: оно што ја немам, то је оно што мени није дато, а није оно што други има.

Све људско "имање", и духовно и материјално, долази че једног извора, и враћа се у један извор. Васхенска економија и уравнотежавања зрије се, што би рекао Богом, магнетским погледима великих закона, а не додавањем и одузимањем из људских цепова. Еванђеље лепо тумачи: све што имамо, то су они таланти које Бог сваком поспособдаје, и које свако посебно има да врати у највиши концептиви у васхенски концептиви. А срди се Бог ако неко врати таланте неумножене трудом и напором, ако у овај извор нико није од себе — не дода извора ради и других буду ради.

Варају се, — ~~и~~ — мисле да два суседа чине комплементе у проблему правде: да онај што има и онај што нема чине ~~зато~~ ^{да} ~~и~~ ^и један и други имају своје сасвим засебне странице у великом рачуновођству разнотежа. Онај пред људском правдом ~~и~~ "нема", можда много има, само око што му једато још није узео у напор. (Ауди се највише жале на немање слободе, и чекају је од правде. А знају да и слобода зависи од унутрашњих напора човечјих.) А онај што по људској правди "има", можда није никакав поседник, и од добивених тахамата

Не можда једва што мејм вратити. А треба их вратити, и то с ~~тогајстом~~, баш у
васелену, у последњем и највиши најкољективу, пошто су служили и плодовноносили
у нашим кољективима народним и међународним. ~~Нема~~ обрачуна до последњег обрачуна.
Отуда је сваки процес правде на крају крајева између Бога и човека, а не између
човека и човека или човека и љуци. Сада се напослетку зна где је — била моя
у имању или у немању; само се напослетку зна колико је неки ударац био ударац в
кољико самоударац. У Еванђељу лепо стоји: "безумниче, још чоћас могу".... ~~Изве~~
претворити у суво лишће а живу душу узети из живота. Француски писац Бомарше
покушао је то рећи земаљском језином и није рђаво рекао: "Дух све може преобра-
тити." Због вијугавих путева тачних обрачуна, божја правда је спора, спора је и
зато што је и стрпљива. Стрпљиво чека човека да узре за правду, да постане доста
осетљив и за радост и за ударац. Но се у божју правду нада, подужа има да чека и
дешава се да му живот икада довољно дуг ~~иза~~. Али је то свеједно за онога ко има
дубоку веру да се свејадужено и разправнотевено смрти.

Има један напредан пример о тачном већству засе-
ленских људица праће ради. То је стапка и чепогренча раднотела у рађању мушки и
женске деце. Сравните статистике света и видете чудо од поштеног и праведног
разуна. А кад би то ишто по људској правди на само годину дача! Ови који желе
сина, а то су они, и они са ~~честима~~ ^{буквално} незданима, начинили би покор на земљи и са-
хранили човечанство. А како неправедно можкедело људској правди што један има
шест синова а други нест кћери, то је праведно уравнотевење у великом кољективу.
Божја правда је дакле врло често "неправда". Али та неправда драм живот матери-
јално и морално. Када би за један тренутак само Бог могао пристати да испуњава
правду људма по жељну, тога истог тренутка би дошло на једног човека десет смрти,
а на другог десет рукукова. Докле год човек нема жељу с божјој правди, његови
трагични сукоби с правдом и с Богом настаниће се.

~~Богоје Симон~~